

ΟΔΗΓΙΑ 2000/35/ΕΚ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ
της 29ης Ιουνίου 2000
για την καταπολέμηση των καθυστερήσεων πληρωμών στις εμπορικές συναλλαγές

ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ ΚΑΙ ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ,

Έχοντας υπόψη :

τη συνθήκη για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, και ιδίως το άρθρο 95,

την πρόταση της Επιτροπής ⁽¹⁾,

τη γνώμη της Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής ⁽²⁾,

Αποφασίζοντας με τη διαδικασία του άρθρου 251 της συνθήκης ⁽³⁾, υπό το πρίσμα του κοινού σχεδίου που εγκρίθηκε από την επιτροπή συνδιαλλαγής στις 4 Μαΐου 2000,

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

- (1) Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, στο ψήφισμά του σχετικά με το ολοκληρωμένο πρόγραμμα υπέρ των ΜΜΕ και της βιοτεχνίας ⁽⁴⁾, κάλεσε την Επιτροπή να υποβάλει προτάσεις για την αντιμετώπιση του προβλήματος των καθυστερήσεων πληρωμών.
- (2) Στις 12 Μαΐου 1995 η Επιτροπή εξέδωσε σύσταση σχετικά με τις προθεσμίες πληρωμής στις εμπορικές συναλλαγές ⁽⁵⁾.
- (3) Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο στο ψήφισμά του σχετικά με τη σύσταση της Επιτροπής για τις προθεσμίες πληρωμής στις εμπορικές συναλλαγές ⁽⁶⁾, κάλεσε την Επιτροπή να εξετάσει τη μετατροπή της σύστασής της σε πρόταση οδηγίας του Συμβουλίου η οποία θα πρέπει να υποβληθεί το συντομότερο δυνατόν.
- (4) Στις 29 Μαΐου 1997 η Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή διατύπωσε γνώμη σχετικά με την Πράσινη Βίβλο της Επιτροπής «Οι δημόσιες συμβάσεις στην Ευρωπαϊκή Ένωση: κατευθύνσεις και προβληματισμοί για το μέλλον» ⁽⁷⁾.
- (5) Στις 4 Ιουνίου 1997 η Επιτροπή δημοσίευσε ένα πρόγραμμα δράσης για την ενιαία αγορά, στο οποίο υπογράμμισε ότι το πρόβλημα των καθυστερήσεων πληρωμών αποτελεί ένα ολόένα και σοβαρότερο εμπόδιο για την επιτυχία της ενιαίας αγοράς.
- (6) Στις 17 Ιουλίου 1997 η Επιτροπή δημοσίευσε έκθεση σχετικά με τις καθυστερήσεις πληρωμών στις εμπορικές συναλλαγές ⁽⁸⁾, όπου συνόψιζε τα αποτελέσματα μιας αξιολόγησης των συνεπειών της σύστασης της Επιτροπής της 12ης Μαΐου 1995.

- (7) Οι επιχειρήσεις, και κυρίως οι μικρές και μεσαίες, επωμίζονται μεγάλα διοικητικά και οικονομικά βάρη εξαιτίας των υπερβολικά μεγάλων προθεσμιών πληρωμής και των καθυστερήσεων πληρωμών. Επιπλέον, τα προβλήματα αυτά αποτελούν βασική αιτία της αφερεγγυότητας που απειλεί την επιβίωση των επιχειρήσεων και οδηγούν στην απώλεια μεγάλου αριθμού θέσεων απασχόλησης.
- (8) Σε ορισμένα κράτη μέλη οι συμβατικές προθεσμίες πληρωμής διαφέρουν αισθητά από τον κοινοτικό μέσο όρο.
- (9) Οι διαφορές που υπάρχουν μεταξύ των κρατών μελών όσον αφορά τους κανόνες και τις πρακτικές πληρωμής παρακωλύουν την εύρυθμη λειτουργία της εσωτερικής αγοράς.
- (10) Η κατάσταση αυτή έχει ως αποτέλεσμα να περιορίζονται σημαντικά οι εμπορικές συναλλαγές μεταξύ των κρατών μελών. Αυτό αντιβαίνει προς το άρθρο 14 της συνθήκης, δεδομένου ότι οι επιχειρηματίες θα πρέπει να έχουν τη δυνατότητα να συναλλάσσονται σε όλη την εσωτερική αγορά υπό συνθήκες που να εξασφαλίζουν ότι οι διασυνοριακές συναλλαγές δεν συνεπάγονται μεγαλύτερους κινδύνους από τις εγχώριες πωλήσεις. Η εφαρμογή ουσιαστικά διαφορετικών κανόνων για τις εσωτερικές και τις διασυνοριακές συναλλαγές θα οδηγούσε σε στρεβλώσεις του ανταγωνισμού.
- (11) Οι πλέον πρόσφατες στατιστικές δείχνουν ότι, μετά την έκδοση της σύστασης της 12ης Μαΐου 1995, δεν έχει γίνει, στην καλύτερη περίπτωση, καμία βελτίωση όσον αφορά τις καθυστερήσεις πληρωμών σε πολλά κράτη μέλη.
- (12) Ο στόχος της καταπολέμησης των καθυστερήσεων πληρωμών στην εσωτερική αγορά δεν μπορεί να επιτευχθεί επαρκώς αν τα κράτη μέλη δρουν μεμονωμένα και συνεπώς μπορεί να επιτευχθεί καλύτερα σε κοινοτικό επίπεδο. Η παρούσα οδηγία δεν υπερβαίνει τα αναγκαία όρια για την επίτευξη του συγκεκριμένου στόχου. Συνεπώς, η παρούσα οδηγία είναι σύμφωνη, στο σύνολό της, με τις απαιτήσεις των αρχών της επικουρικότητας και της αναλογικότητας όπως ορίζονται στο άρθρο 5 της συνθήκης.
- (13) Η παρούσα οδηγία θα πρέπει να περιορίζεται στις πληρωμές που γίνονται ως αμοιβή για εμπορικές συναλλαγές και δεν διέπει τις συναλλαγές με τους καταναλωτές, τους τόκους που καταβάλλονται σε σχέση με άλλες πληρωμές, π.χ. πληρωμές δυνάμει της νομοθεσίας για τις επιταγές και τις συναλλαγματικές, ή τις πληρωμές στα πλαίσια αποζημίωσης, συμπεριλαμβανομένων των πληρωμών από τις ασφαλιστικές εταιρείες.
- (14) Το γεγονός ότι τα ελεύθερα επαγγέλματα καλύπτονται από την παρούσα οδηγία δεν σημαίνει ότι τα κράτη μέλη πρέπει να τα αντιμετωπίζουν ως επιχειρήσεις ή εμπόρους για σκοπούς που δεν καλύπτονται από την παρούσα οδηγία.

⁽¹⁾ ΕΕ C 168 της 3.6.1998, σ. 13 και ΕΕ C 374 της 3.12.1998, σ. 4.

⁽²⁾ ΕΕ C 407 της 28.12.1998, σ. 50.

⁽³⁾ Γνώμη του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου της 17ης Σεπτεμβρίου 1998 (ΕΕ C 313 της 12.10.1998, σ. 142), κοινή θέση του Συμβουλίου της 29ης Ιουλίου 1999 (ΕΕ C 284 της 6.10.1999, σ. 1) και απόφαση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου της 16ης Δεκεμβρίου 1999 (δεν έχει ακόμα δημοσιευθεί στην Επίσημη Εφημερίδα). Απόφαση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου της 15ης Ιουνίου 2000 και απόφαση του Συμβουλίου της 18ης Μαΐου 2000.

⁽⁴⁾ ΕΕ C 323 της 21.11.1994, σ. 19.

⁽⁵⁾ ΕΕ L 127 της 10.6.1995, σ. 19.

⁽⁶⁾ ΕΕ C 211 της 22.7.1996, σ. 43.

⁽⁷⁾ ΕΕ C 287 της 22.9.1997, σ. 92.

⁽⁸⁾ ΕΕ C 216 της 17.7.1997, σ. 10.

- (15) Η παρούσα οδηγία απλώς ορίζει τον όρο «εκτελεστός τίτλος» αλλά δεν ρυθμίζει τις διάφορες διαδικασίες αναγκαστικής εκτέλεσης ενός τέτοιου τίτλου ούτε τους όρους σύμφωνα με τους οποίους μπορεί να διακοπεί ή να ανασταλεί η αναγκαστική εκτέλεση ενός τέτοιου τίτλου.
- (16) Η καθυστέρηση πληρωμής αποτελεί παράβαση συμβατικής υποχρέωσης η οποία έχει γίνει οικονομικά ελκυστική για τους οφειλότες στα περισσότερα κράτη μέλη λόγω των χαμηλών τόκων υπερημερίας ή/και της βραδύτητας των διαδικασιών είσπραξης. Πρέπει να γίνουν αποφασιστικές αλλαγές, συμπεριλαμβανομένης της αποζημίωσης των δανειστών για τις δαπάνες που υφίστανται, για να αναστραφεί αυτή η τάση και για να εξασφαλιστεί ότι οι συνέπειες των καθυστερήσεων πληρωμών θα είναι τέτοιες ώστε να αποθαρρύνονται τέτοιου είδους καθυστερήσεις.
- (17) Η εύλογη αποζημίωση για τα έξοδα είσπραξης πρέπει να εξετάζεται με την επιφύλαξη των εθνικών διατάξεων, σύμφωνα με τις οποίες ο εθνικός δικαστής μπορεί να χορηγεί στον δανειστή κάθε πρόσθετη αποζημίωση για τη ζημία που υπέστη από την καθυστερημένη πληρωμή του οφειλέτη, λαμβανομένου επίσης υπόψη ότι οι δαπάνες που έχουν προκύψει μπορεί να έχουν ήδη αντισταθμιστεί από τους τόκους για την καθυστερημένη πληρωμή.
- (18) Στην παρούσα οδηγία λαμβάνεται υπόψη το ζήτημα των μεγάλων συμβατικών περιόδων, και ιδίως η ύπαρξη ορισμένων κατηγοριών συμβάσεων, στις οποίες δικαιολογείται μεγαλύτερη προθεσμία πληρωμών σε συνδυασμό με ένα περιορισμό της ελευθερίας των συμβάσεων ή με υψηλότερο επιτόκιο.
- (19) Η παρούσα οδηγία θα πρέπει να απαγορεύει την κατάχρηση της ελευθερίας των συμβάσεων εις βάρος του δανειστή. Όταν μια συμφωνία υπηρξει κυρίως το σκοπό της εξασφάλισης πρόσθετης ρευστότητας στον οφειλέτη εις βάρος του δανειστή, ή όταν ο κύριος ανάδοχος επιβάλλει στους προμηθευτές και τους υπεργολάβους του όρους πληρωμής οι οποίοι δεν δικαιολογούνται από τους όρους που ισχύουν γι' αυτόν, αυτοί μπορούν να θεωρηθούν ως παράγοντες που συνιστούν μια τέτοια κατάχρηση. Η παρούσα οδηγία δεν θίγει τις εθνικές διατάξεις σχετικά με τον τρόπο σύναψης των συμβάσεων ή τις διατάξεις που ρυθμίζουν την ισχύ συμβατικών ρητρών που είναι καταχρηστικές για τον οφειλέτη.
- (20) Οι συνέπειες των καθυστερήσεων πληρωμών μπορούν να λειτουργήσουν αποτρεπτικά μόνον αν συνοδεύονται από ταχείες και αποτελεσματικές για τον δανειστή διαδικασίες είσπραξης. Σύμφωνα με την αρχή της αποφυγής των διακρίσεων, που περιέχεται στο άρθρο 12 της συνθήκης, στις διαδικασίες αυτές θα πρέπει να έχουν πρόσβαση όλοι οι δανειστές που είναι εγκατεστημένοι στην Κοινότητα.
- (21) Είναι επιθυμητό να εξασφαλιστεί στους δανειστές η δυνατότητα να ασκούν το δικαίωμα παρακράτησης της κυριότητας σε όλη την Κοινότητα κατά τρόπο που δεν εισάγει διακριτική μεταχείριση, εφόσον η ρήτρα παρακράτησης της

κυριότητας είναι έγκυρη με βάση τις εφαρμοστέες εθνικές διατάξεις που ορίζονται από το Ιδιωτικό Διεθνές Δίκαιο.

- (22) Η παρούσα οδηγία θα πρέπει να διέπει όλες τις εμπορικές συναλλαγές, ανεξαρτήτως του εάν αυτές διενεργούνται μεταξύ ιδιωτικών ή δημοσίων επιχειρήσεων ή μεταξύ επιχειρήσεων και δημοσίων αρχών, λαμβανομένου υπόψη του γεγονότος ότι οι τελευταίες προβαίνουν σε σημαντικό όγκο πληρωμών προς τις επιχειρήσεις. Κατά συνέπεια, θα πρέπει επίσης να διέπει όλες τις εμπορικές συναλλαγές μεταξύ των κυρίων αναδόχων και των προμηθευτών και υπεργολάβων τους.
- (23) Το άρθρο 5 της παρούσας οδηγίας προβλέπει ότι η διαδικασία είσπραξης μη αμφισβητούμενων οφειλών πρέπει να ολοκληρώνεται εντός βραχείας προθεσμίας σύμφωνα με την εθνική νομοθεσία αλλά δεν απαιτεί από τα κράτη μέλη να θεσπίσουν ειδική διαδικασία ή να τροποποιήσουν τις ισχύουσες νομικές τους διαδικασίες κατά συγκεκριμένο τρόπο,

ΕΞΕΔΩΣΑΝ ΤΗΝ ΠΑΡΟΥΣΑ ΟΔΗΓΙΑ:

Άρθρο 1

Πεδίο εφαρμογής

Η παρούσα οδηγία εφαρμόζεται σε όλες τις πληρωμές που έχουν χαρακτήρα αμοιβής στα πλαίσια εμπορικών συναλλαγών.

Άρθρο 2

Ορισμοί

Για τους σκοπούς της παρούσας οδηγίας, νοούνται ως:

1. «εμπορική συναλλαγή»: κάθε συναλλαγή μεταξύ επιχειρήσεων ή μεταξύ επιχειρήσεων και δημόσιων αρχών, η οποία οδηγεί στην παράδοση αγαθών ή στην παροχή υπηρεσιών έναντι αμοιβής·
«δημόσια αρχή»: κάθε αναθέτουσα αρχή ή φορέας, όπως ορίζεται από τις οδηγίες για τις δημόσιες συμβάσεις [92/50/ΕΟΚ ⁽¹⁾, 93/36/ΕΟΚ ⁽²⁾, 93/37/ΕΟΚ ⁽³⁾, συμπεριλαμβανομένης της οδηγίας 93/38/ΕΟΚ ⁽⁴⁾].
«επιχείρηση»: οιαδήποτε οργάνωση που ενεργεί στα πλαίσια της ανεξάρτητης οικονομικής ή επαγγελματικής της δραστηριότητας, ακόμη και αν αυτή ασκείται από ένα και μόνο πρόσωπο·
2. «καθυστέρηση πληρωμής»: η μη τήρηση της συμβατικής ή εκ του νόμου προθεσμίας πληρωμής·
3. «παρακράτηση της κυριότητας»: σημαίνει κάθε συμβατική συμφωνία, με βάση την οποία ο πωλητής διατηρεί την κυριότητα των πωλουμένων αγαθών μέχρις ότου εξοφληθεί πλήρως το τίμημα·
4. «επιτόκιο που ορίζει η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα για τις βασικές της πράξεις αναχρηματοδότησης»: το επιτόκιο που ισχύει για τέτοιες πράξεις στις προσφορές με σταθερό επιτόκιο. Στην περίπτωση κατά την οποία μια βασική πράξη αναχρηματοδότησης πραγματοποιήθηκε σύμφωνα με τη διαδικασία της προσφοράς με κυμαινόμενο επιτόκιο, το εν λόγω επιτόκιο αφορά το οριακό επιτόκιο το οποίο προέκυψε από την εν λόγω προσφορά. Αυτό ισχύει τόσο για τις δημοπρασίες με ενιαίο επιτόκιο όσο και για τις δημοπρασίες με κυμαινόμενο επιτόκιο.

⁽¹⁾ ΕΕ L 209 της 24.7.1992, σ. 1.

⁽²⁾ ΕΕ L 199 της 9.8.1993, σ. 1.

⁽³⁾ ΕΕ L 199 της 9.8.1993, σ. 54.

⁽⁴⁾ ΕΕ L 199 της 9.8.1993, σ. 84.

5. «εκτελεστός τίτλος»: κάθε απόφαση ή διαταγή πληρωμής που εκδίδεται από δικαστήριο ή άλλη αρμόδια αρχή, είτε προς άμεση καταβολή είτε κατά δόσεις, η οποία παρέχει τη δυνατότητα στον δανειστή να απαιτήσει την είσπραξη του χρέους με αναγκαστική εκτέλεση έναντι του οφειλέτη στον ορισμό συμπεριλαμβάνονται οι αποφάσεις ή εντολές πληρωμής που είναι προσωρινά εκτελεστές και παραμένουν εκτελεστές ακόμα και σε περίπτωση που ο οφειλέτης ασκήσει ένδικο μέσο κατ' αυτών.

Άρθρο 3

Τόκος σε περίπτωση καθυστέρησης πληρωμής

1. Τα κράτη μέλη διασφαλίζουν ότι:
 - α) τόκος σύμφωνα με το στοιχείο δ) καθίσταται απαιτητός από την ημέρα που ακολουθεί την ημερομηνία πληρωμής ή το τέλος της περιόδου πληρωμής που ορίζει η σύμβαση·
 - β) εάν η ημερομηνία ή η περίοδος πληρωμής δεν ορίζεται στη σύμβαση, τόκος καθίσταται αυτόματα απαιτητός χωρίς να απαιτείται όχληση:
 - i) 30 ημέρες μετά την ημερομηνία παραλαβής από του οφειλέτη του τιμολογίου ή άλλης ισοδύναμης αίτησης για πληρωμή, ή
 - ii) εάν η ημερομηνία παραλαβής του τιμολογίου ή της ισοδύναμης αίτησης για πληρωμή είναι αβέβαιη, 30 ημέρες μετά την παραλαβή των αγαθών ή την παροχή υπηρεσιών, ή
 - iii) εάν ο οφειλέτης έχει παραλάβει το τιμολόγιο ή την ισοδύναμη αίτηση για πληρωμή πριν από τα αγαθά ή τις υπηρεσίες, 30 ημέρες μετά την παραλαβή των αγαθών ή την παροχή υπηρεσιών, ή
 - iv) εάν προβλέπεται από το νόμο ή τη σύμβαση διαδικασία αποδοχής ή ελέγχου με την οποία επαληθεύεται η αντιστοιχία των αγαθών ή υπηρεσιών με τα οριζόμενα στη σύμβαση, και εάν ο οφειλέτης λάβει το τιμολόγιο ή την ισοδύναμη αίτηση για πληρωμή νωρίτερα ή την ημερομηνία κατά την οποία διενεργείται η αποδοχή ή ο έλεγχος, 30 ημέρες μετά από αυτή την τελευταία ημερομηνία·
 - γ) ο δανειστής δικαιούται τόκο υπερημερίας στο βαθμό που:
 - i) έχει εκπληρώσει τις συμβατικές και νομικές του υποχρεώσεις και
 - ii) δεν έχει λάβει το οφειλόμενο ποσό εγκαίρως, εκτός εάν δεν ευθύνεται ο οφειλέτης για την καθυστέρηση·
 - δ) το ύψος των τόκων υπερημερίας («νόμιμο επιτόκιο»), τους οποίους υποχρεούνται να καταβάλει ο οφειλέτης, ισούται με το άθροισμα του επιτοκίου που εφαρμόζει η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα στην πλέον πρόσφατη κύρια πράξη αναχρηματοδότησης της η οποία πραγματοποιείται πριν από την πρώτη ημερολογιακή ημέρα του οικείου εξαμήνου («επιτόκιο αναφοράς»), συν τουλάχιστον 7 εκατοστιαίες μονάδες («περιθώριο»), εκτός αν η σύμβαση ορίζει άλλως. Για κράτος μέλος που δεν συμμετέχει στο τρίτο στάδιο της Οικονομικής και Νομισματικής Ένωσης, το επιτόκιο αναφοράς που αναφέρεται παραπάνω είναι το αντίστοιχο επιτόκιο που ορίζει η κεντρική του τράπεζα. Σε αμφότερες τις περιπτώσεις, το επιτόκιο αναφοράς το οποίο ισχύει την πρώτη ημερολογιακή ημέρα του οικείου εξαμήνου ισχύει για τους επόμενους έξι μήνες·
 - ε) με εξαίρεση την περίπτωση κατά την οποία ο οφειλέτης δεν ευθύνεται για την καθυστέρηση, ο δανειστής δικαιούται να ζητήσει από τον οφειλέτη εύλογη αποζημίωση για όλα τα σχετικά έξοδα είσπραξης που οφείλονται στην καθυστερημένη

πληρωμή του τελευταίου. Τα εν λόγω έξοδα είσπραξης ανταποκρίνονται στις αρχές της διαφάνειας και της αναλογικότητας όσον αφορά τη σχετική οφειλή. Τα κράτη μέλη, σεβόμενα τις προαναφερθείσες αρχές, μπορούν να καθορίζουν ανώτατα ποσά όσον αφορά τα έξοδα είσπραξης για διαφορετικά επίπεδα οφειλής.

2. Για ορισμένες κατηγορίες συμβάσεων που θα καθοριστούν από την εθνική νομοθεσία, τα κράτη μέλη μπορούν να καθορίζουν την προθεσμία μετά την οποία τόκος καθίσταται απαιτητός σε 60 το πολύ ημέρες, με την προϋπόθεση ότι περιορίζουν τη δυνατότητα των συμβαλλομένων μερών να υπερβαίνουν την προθεσμία αυτή ή ότι καθορίζουν υποχρεωτικό επιτόκιο που υπερβαίνει καταφανώς το νόμιμο επιτόκιο.

3. Τα κράτη μέλη προβλέπουν ότι μια συμφωνία ως προς την ημερομηνία πληρωμής ή ως προς τις συνέπειες της καθυστέρησης η οποία δεν είναι σύμφωνη με τις διατάξεις της παραγράφου 1 στοιχεία β) έως δ) και της παραγράφου 2, είτε δεν είναι εκτελεστή είτε γεννά αξίωση αποζημίωσης εάν, συνεκτιμωμένων όλων των περιστάσεων της υπόθεσης, συμπεριλαμβανομένων των συναλλακτικών ηθών και της φύσης του προϊόντος, είναι κατάφωρα καταχρηστική για τον δανειστή. Για την εκτίμηση του τυχόν κατάφωρα καταχρηστικού χαρακτήρα μιας συμφωνίας για του δανειστή, λαμβάνεται υπόψη μεταξύ άλλων κατά πόσον ο οφειλέτης διαθέτει οιονδήποτε αντικειμενικό λόγο απόκλισης από τις διατάξεις της παραγράφου 1 στοιχεία β) έως δ) και της παραγράφου 2. Σε περίπτωση που μια τέτοια συμφωνία χαρακτηριστεί ως κατάφωρα καταχρηστική, εφαρμόζονται τα εκ του νόμου προβλεπόμενα, εκτός εάν τα εθνικά δικαστήρια καθορίσουν διαφορετικούς όρους που είναι δίκαιοι.

4. Τα κράτη μέλη εξασφαλίζουν, προς όφελος των δανειστών και των ανταγωνιστών, την ύπαρξη επαρκών και αποτελεσματικών μέσων ώστε να αποτρέπεται η συνέχιση της χρησιμοποίησης όρων που είναι κατάφωρα καταχρηστικοί κατά την έννοια της παραγράφου 3.

5. Στα μέσα που αναφέρονται στην παράγραφο 4 περιλαμβάνονται διατάξεις βάσει των οποίων οργανώσεις που είναι επισήμως αναγνωρισμένες, ή έχουν έννομο συμφέρον, να εκπροσωπούν τα συμφέροντα μικρομεσαίων επιχειρήσεων, μπορούν να προσφύγουν, σύμφωνα με τη σχετική εθνική νομοθεσία, στα δικαστήρια ή στα αρμόδια διοικητικά όργανα ισχυριζόμενες ότι συμβατικοί όροι διατυπωμένοι για γενική χρήση είναι κατάφωρα καταχρηστικοί κατά την έννοια της παραγράφου 3, ώστε να μπορούν να εφαρμόσουν κατάλληλα και αποτελεσματικά μέσα για να αποτραπεί η συνέχιση της χρησιμοποίησης τέτοιων όρων.

Άρθρο 4

Παρακράτηση της κυριότητας

1. Τα κράτη μέλη ορίζουν, σύμφωνα με τις εφαρμοστέες εθνικές διατάξεις που προβλέπονται από το Ιδιωτικό Διεθνές Δίκαιο, ότι ο πωλητής διατηρεί την κυριότητα των αγαθών μέχρις ότου εξοφληθεί πλήρως το τίμημα, εφόσον έχει συμφωνηθεί ρητώς μεταξύ του αγοραστή και του πωλητή, πριν από την παράδοση των αγαθών, ρήτρα παρακράτησης της κυριότητας.
2. Τα κράτη μέλη δύνανται να θεσπίσουν ή να διατηρήσουν διατάξεις όσον αφορά τις προκαταβολές πληρωμών οι οποίες έχουν ήδη πραγματοποιηθεί από τον οφειλέτη.

Άρθρο 5

Διαδικασίες είσπραξης για μη αμφοισβητούμενες απαιτήσεις

1. Τα κράτη μέλη εξασφαλίζουν ότι ένας εκτελεστός τίτλος μπορεί να εκδίδεται, ασχέτως του ύψους της οφειλής, κανονικά εντός 90 ημερολογιακών ημερών από την κατάθεση της αγωγής ή αίτησης του δανειστή στο δικαστήριο ή σε άλλη αρμόδια αρχή, εφόσον δεν υπάρχει αμφισβήτηση της οφειλής ή πτυχών της διαδικασίας. Το καθήκον αυτό επιτελείται από τα κράτη μέλη σύμφωνα με τις αντίστοιχες εθνικές νομοθετικές, κανονιστικές και διοικητικές διατάξεις.

2. Οι αντίστοιχες εθνικές νομοθετικές, κανονιστικές και διοικητικές διατάξεις εφαρμόζουν τους ίδιους όρους σε όλους τους δανειστές που είναι εγκατεστημένοι στην Ευρωπαϊκή Κοινότητα.

3. Στο χρονικό διάστημα των 90 ημερών που αναφέρεται στην παράγραφο 1 δεν περιλαμβάνονται:

- α) οι προθεσμίες κοινοποίησης ή επιδόσεως εγγράφων·
- β) οι καθυστερήσεις για τις οποίες ευθύνεται ο δανειστής, όπως π.χ. ο χρόνος που δαπανάται για τη διόρθωση αιτήσεων.

4. Το παρόν άρθρο δεν θίγει τις διατάξεις της σύμβασης των Βρυξελλών για τη δικαιοδοσία και εκτέλεση των αποφάσεων σε αστικές και εμπορικές υποθέσεις⁽¹⁾.

Άρθρο 6

Μεταφορά στο εσωτερικό δίκαιο

1. Τα κράτη μέλη θέτουν σε ισχύ τις αναγκαίες νομοθετικές, κανονιστικές και διοικητικές διατάξεις για να συμμορφωθούν με την παρούσα οδηγία πριν από τις 8 Αυγούστου 2002. Ενημερώνουν αμέσως την Επιτροπή σχετικά.

Οι διατάξεις αυτές όταν θεσπίζονται από τα κράτη μέλη αναφέρονται στην παρούσα οδηγία ή συνοδεύονται από την αναφορά αυτή κατά την επίσημη δημοσίευσή τους. Οι λεπτομερείς διατάξεις της αναφοράς αυτής εκδίδονται από τα κράτη μέλη.

2. Τα κράτη μέλη μπορούν να διατηρήσουν σε ισχύ ή να θεσπίσουν διατάξεις ευνοϊκότερες για τον δανειστή από τις διατάξεις που απαιτούνται για τη συμμόρφωση με την παρούσα οδηγία.

3. Κατά τη μεταφορά στο εσωτερικό δίκαιο, τα κράτη μέλη μπορούν να εξαιρούν:

- α) τις οφειλές που αποτελούν αντικείμενο διαδικασίας αφερεγγυότητας η οποία έχει κινηθεί κατά του οφειλέτη·
- β) τις συμβάσεις που έχουν συναφθεί πριν από τις 8 Αυγούστου 2002 και
- γ) απαιτήσεις καταβολής τόκων ύψους κάτω των πέντε ευρώ.

4. Τα κράτη μέλη ανακοινώνουν στην Επιτροπή το κείμενο των ουσιαστών διατάξεων εσωτερικού δικαίου που θεσπίζουν στον τομέα τον οποίο διέπει η παρούσα οδηγία.

5. Η Επιτροπή, δύο έτη μετά τις 8 Αυγούστου 2002, αναλαμβάνει την επισκόπηση, μεταξύ άλλων, του νομίμου επιτοκίου, των συμβατικών προθεσμιών πληρωμής και των καθυστερήσεων πληρωμών, προκειμένου να αξιολογήσει τον αντίκτυπο στις εμπορικές συναλλαγές και τη λειτουργία της νομοθεσίας στην πράξη. Τα αποτελέσματα της επισκόπησης αυτής, καθώς και άλλων επισκοπήσεων γνωστοποιούνται στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο, συνοδευόμενα, όπου κρίνεται απαραίτητο, από προτάσεις για βελτίωση της παρούσας οδηγίας.

Άρθρο 7

Έναρξη ισχύος

Η παρούσα οδηγία αρχίζει να ισχύει την ημέρα της δημοσίευσής της στην Επίσημη Εφημερίδα των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων.

Άρθρο 8

Αποδέκτες

Η παρούσα οδηγία απευθύνεται στα κράτη μέλη.

Λουξεμβούργο, 29 Ιουνίου 2000.

Για το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο Για το Συμβούλιο

Η Πρόεδρος

Ο Πρόεδρος

N. FONTAINE

N. MARQUES DA COSTA

⁽¹⁾ Παγιομένη μορφή στην ΕΕ C 27 της 26.1.1998, σ. 3.